NOMS DE DOBLE GÈNERE AMB REFERENT HUMÀ: Representació de masculí i femení [*pilot; príncep | princesa*]

Denominació

04/11/2015

En els noms que prenen un gènere masculí o un gènere femení segons quin sigui el sexe del referent, convé distingir entre el cas general i els casos particulars:

(1) **Cas general** *Forma masculina única i forma femenina única diferenciades només pel morfema de femení:* Es recullen totes dues formes completes (amb complements inclosos) separades pel signe '|' amb un espai davant i darrere.
Exemple: alumne nouvingut | alumna nouvinguda *n m, f*

(2) **Casos particulars** *Forma masculina i forma femenina iguals, diverses formes masculines o diverses formes femenines, forma masculina i forma femenina de radicals diferents.*
Vegeu l'esquema següent, amb una proposta de tractament.

Casos particulars:[1]

(a) ***Noms amb un masculí i un femení idèntics***: La denominació recull una sola forma, amb codi *n m, f*.
Exemple: pilot *n m, f*

(b) ***Noms amb un masculí i un femení de radicals totalment o parcialment diferents***: La denominació recull totes dues formes separades per '|', amb codi *n m, f*.
Exemple: príncep | princesa *n m, f* oncle | tia *n m, f*

(c) ***Noms amb un masculí i un femení idèntics i un segon femení que difereix del primer pel sufix****:* La denominació recull totes tres formes, separant masculí i femenins per '|', amb codi *n m, f*.
Exemple: alcalde | alcalde, alcaldessa *n m, f*

(d) ***Noms amb un masculí i més d'un femení que difereixen del masculí pel sufix (radical igual o quasi igual)****:* La denominació recull totes les formes, separant masculí i femenins per '|', amb codi *n m, f*.
Exemple: advocat | advocada, advocadessa *n m, f* rei | reina, regina *n m, f*

(e) ***Noms amb més d'un masculí i més d'un femení, alguns amb un radical igual o quasi igual i d'altres no****:* Es recullen en una mateixa denominació les formes amb el mateix radical o amb radicals oposats semànticament,[2] separant masculins i femenins per '|' i amb codi *n m, f*, i es recullen en denominacions independents les altres formes, amb categoria *n m* o bé *n f* per a indicar que només s'apliquen a referents d'aquest sexe.

Exemple: criat | criada *n m, f*
minyona *n f*

alcalde | alcalde, alcaldessa *n m, f*
batlle | batlle, batllessa *n m, f*

home del temps | dona del temps *n m, f*
meteoròleg | meteoròloga *n m, f*

fr femme de chambre *n f*
fr garçon de chambre *n m*
fr valet de chambre *n m*

Barcelona, 4 de novembre de 2015
Modificacions: 24 de març de 2016, 27 de setembre de 2019, 17 de març de 2021

[1] Si es creu convenient, en qualsevol d'aquests casos es pot fer una entrada independent per a un femení no previsible a partir del masculí, amb una definició metalingüística (sobretot, en obres en paper o índexs alfabètics).
Exemple: **rei | reina, regina** *n m, f*
regina *n f* Forma femenina del nom *rei* | *reina, regina* que designa la dona que ostenta aquest càrrec.

[2] Hi ha oposició semàntica en casos com *home* - *dona* i *garçon* - *fille* (fr), interpretats així en llengua general.